

Завдання для домашньої контрольної роботи

1. Наведіть приклад висловлення, яке можна було б записати в наступному вигляді. Знайдіть його значення істинності.

1. $(A \rightarrow B) \vee (C \wedge \bar{B})$;	16. $(A \wedge B) \vee (C \wedge \bar{B})$;
2. $(A \rightarrow \bar{B}) \leftrightarrow (C \wedge B)$;	17. $(A \vee B) \wedge (C \vee \bar{B})$;
3. $\bar{B} \vee (C \rightarrow (B \wedge A))$;	18. $(A \leftrightarrow B) \wedge (C \vee \bar{B})$;
4. $(A \rightarrow B) \vee \overline{(C \wedge B)}$;	19. $((A \vee B) \leftrightarrow C) \wedge \bar{B}$;
5. $(A \rightarrow B) \leftrightarrow (C \vee \bar{B})$;	20. $\overline{(A \rightarrow B)} \vee (C \rightarrow \bar{B})$;
6. $(A \rightarrow \bar{B}) \vee (C \rightarrow B)$;	21. $(A \wedge (B \rightarrow C)) \leftrightarrow \bar{B}$;
7. $\bar{B} \vee (\bar{A} \rightarrow (C \wedge B))$;	22. $(A \vee B) \rightarrow (C \wedge \bar{B})$;
8. $\bar{B} \vee (A \rightarrow \overline{(C \wedge B)})$;	23. $(A \rightarrow B) \rightarrow (C \rightarrow \bar{B})$;
9. $\bar{B} \leftrightarrow (\bar{A} \rightarrow (C \wedge B))$;	24. $(A \vee B) \rightarrow (C \vee \bar{B})$;
10. $(A \wedge (C \rightarrow B)) \leftrightarrow \bar{B}$;	25. $\overline{(A \wedge B)} \rightarrow (C \wedge \bar{B})$;
11. $\overline{(A \vee (C \leftrightarrow \bar{B}))}$;	26. $(A \leftrightarrow B) \rightarrow (C \leftrightarrow \bar{B})$;
12. $(C \vee \bar{B}) \wedge (A \leftrightarrow B)$;	27. $(A \vee B \vee C) \rightarrow (C \wedge \bar{B})$;
13. $(A \vee (C \rightarrow \bar{B})) \leftrightarrow B$;	28. $(A \wedge B \wedge C) \vee (C \wedge \bar{B})$;
14. $(A \leftrightarrow B) \vee (C \leftrightarrow \bar{B})$;	29. $(A \wedge B \wedge \bar{C}) \leftrightarrow (C \wedge \bar{B})$;
15. $\overline{\overline{(A \vee (C \wedge \bar{B}))}}$;	30. $\overline{(A \rightarrow B)} \vee \overline{(C \rightarrow \bar{B})}$.

2. Складіть таблицю істинності для формули алгебри висловлень. Вкажіть вид формули.

1. $\overline{((\bar{Y} \vee \bar{Z}) \leftrightarrow X) \wedge (\bar{X} \wedge (Y \rightarrow \bar{Z}))}$;
2. $\overline{((X \rightarrow Y) \wedge (Y \rightarrow \bar{X}) \wedge (\bar{Z} \vee \bar{Y})) \rightarrow (\bar{X} \vee \bar{Y})}$;
3. $\overline{((X \wedge Y \wedge Z) \vee ((X \rightarrow \bar{Y}) \wedge \bar{Z})) \leftrightarrow \bar{X}}$;
4. $\overline{(((\bar{X} \wedge \bar{Z}) \vee (X \wedge Z)) \wedge \bar{Y}) \rightarrow (X \leftrightarrow Y)}$;
5. $\bar{X} \leftrightarrow ((Y \vee \bar{Z}) \rightarrow \overline{(X \vee \bar{Y})})$;
6. $\overline{((X \wedge (Y \rightarrow Z)) \vee (X \vee \bar{Z})) \leftrightarrow (\bar{Y} \leftrightarrow Z)}$;
7. $\overline{((X \leftrightarrow (Y \vee \bar{Z})) \wedge \bar{X}) \rightarrow ((X \vee \bar{Y}) \leftrightarrow Z)}$;
8. $\overline{((\bar{Y} \vee \bar{Z}) \leftrightarrow X) \wedge (\bar{X} \vee (Y \rightarrow \bar{Z}))}$;
9. $\overline{((\bar{X} \rightarrow Y) \vee (\bar{Y} \wedge Z)) \leftrightarrow ((X \rightarrow \bar{Z}) \vee Y)}$;
10. $\overline{((X \vee Y \vee \bar{Z}) \rightarrow (\bar{X} \rightarrow Y)) \vee \bar{Y}}$;
11. $\overline{((X \rightarrow \bar{Y}) \rightarrow Z) \leftrightarrow ((Y \rightarrow \bar{X}) \rightarrow \bar{Z})}$;
12. $\overline{((Y \wedge Z) \leftrightarrow \bar{X}) \vee (X \vee (\bar{Y} \rightarrow Z))}$;
13. $\overline{(((X \vee Y) \wedge Z) \rightarrow \bar{X}) \vee \bar{Y} \wedge \bar{Z}}$;
14. $\overline{((\bar{Y} \leftrightarrow (X \vee Y \vee Z)) \rightarrow \bar{X}) \rightarrow (Y \wedge Z)}$;
15. $\overline{((X \rightarrow \bar{Y}) \vee Z) \wedge ((X \wedge Y) \leftrightarrow \bar{Z})}$;

16. $((X \wedge \bar{Y}) \rightarrow (\bar{Z} \leftrightarrow Y)) \vee (\bar{X} \vee (Y \rightarrow Z))$;
17. $((Y \wedge Z) \vee \bar{X}) \wedge \bar{Y} \leftrightarrow ((X \rightarrow Y) \rightarrow Z)$;
18. $(X \rightarrow (\bar{Z} \leftrightarrow Y)) \leftrightarrow (Y \rightarrow (\bar{X} \vee Z))$;
19. $(\bar{X} \vee (\bar{Y} \rightarrow Z) \vee (\bar{Z} \wedge Y)) \leftrightarrow (\bar{Z} \rightarrow \bar{X})$;
20. $(\bar{X} \vee Y) \rightarrow ((\bar{X} \wedge \bar{Y} \wedge Z) \leftrightarrow (\bar{X} \rightarrow Y))$;
21. $Y \rightarrow (\bar{Z} \leftrightarrow (\bar{X} \rightarrow ((Y \vee Z) \wedge X)))$;
22. $((X \leftrightarrow \bar{Z}) \rightarrow (Y \vee Z \vee \bar{X})) \rightarrow (\bar{Y} \wedge X)$;
23. $\bar{Y} \leftrightarrow ((\bar{X} \rightarrow (Z \wedge \bar{Y})) \rightarrow (X \wedge (\bar{Y} \vee Z)))$;
24. $(\bar{X} \leftrightarrow (\bar{Z} \rightarrow (X \vee Y)) \wedge (X \leftrightarrow (\bar{Z} \rightarrow Y)))$;
25. $((X \wedge Y) \rightarrow \bar{Z}) \leftrightarrow ((\bar{X} \vee \bar{Y}) \rightarrow Z) \vee \bar{X}$;
26. $((\bar{X} \wedge Z) \vee Y) \rightarrow (\bar{Y} \rightarrow (Z \leftrightarrow (X \wedge Y)))$;
27. $((X \wedge Z) \leftrightarrow (\bar{X} \vee \bar{Z})) \rightarrow (X \leftrightarrow (Y \rightarrow Z))$;
28. $((Y \vee \bar{Z}) \wedge (Y \rightarrow \bar{X}) \wedge (\bar{Y} \leftrightarrow X)) \rightarrow Y$;
29. $(\bar{Z} \vee (X \leftrightarrow \bar{Y}) \vee (X \rightarrow Y)) \wedge (Y \rightarrow \bar{Z})$;
30. $\bar{X} \vee ((X \leftrightarrow ((Y \rightarrow Z) \wedge (Z \rightarrow \bar{Y}))) \leftrightarrow Y)$.

3. Спростити формулу за допомогою рівносильних перетворень.

1. $((\bar{X} \leftrightarrow \bar{Y}) \rightarrow (\bar{X} \vee \bar{Y})) \wedge X$;
2. $(X \leftrightarrow \bar{Y}) \rightarrow (X \rightarrow (X \wedge \bar{Y}))$;
3. $(Y \rightarrow X) \rightarrow (\bar{X} \rightarrow (Y \rightarrow X))$;
4. $\bar{Y} \rightarrow ((\bar{Y} \rightarrow X) \wedge (X \rightarrow Y))$;
5. $(Y \leftrightarrow X) \rightarrow (X \rightarrow (X \wedge Y))$;
6. $((X \leftrightarrow Y) \rightarrow (X \rightarrow Y)) \wedge Y$;
7. $(\bar{X} \rightarrow Y) \rightarrow ((\bar{X} \rightarrow \bar{Y}) \rightarrow X)$;
8. $((X \rightarrow Y) \wedge (X \rightarrow \bar{Y})) \rightarrow \bar{X}$;
9. $(X \rightarrow \bar{Y}) \rightarrow ((X \rightarrow Y) \rightarrow \bar{X})$;
10. $((X \wedge \bar{Y}) \rightarrow Y) \rightarrow (X \rightarrow Y)$;

Перетворити формулу на рівносильну, яка б містила лише знаки заперечення і кон'юнкції.

11. $(X \rightarrow (Y \rightarrow \bar{X})) \rightarrow (Y \rightarrow \bar{X})$;
12. $(X \rightarrow Y) \leftrightarrow (Y \rightarrow X)$;
13. $(X \rightarrow Y) \vee (X \rightarrow (Y \wedge X))$;
14. $(X \rightarrow Y) \vee (\bar{X} \rightarrow (Y \wedge X))$;
15. $(Y \rightarrow (\bar{X} \rightarrow (Y \wedge X))) \vee X$;
16. $((Y \vee X) \leftrightarrow X) \wedge (Y \rightarrow X)$;
17. $(X \rightarrow \bar{Y}) \wedge (\bar{X} \rightarrow (Y \wedge \bar{X}))$;
18. $(X \leftrightarrow \bar{Y}) \rightarrow (X \rightarrow (\bar{X} \wedge Y))$;
19. $(X \rightarrow Y) \vee (X \rightarrow (Y \wedge X))$;
20. $((X \rightarrow Y) \wedge (\bar{X} \rightarrow \bar{Y})) \wedge \bar{X}$;

Перетворити формулу на рівносильну, яка б містила лише знаки заперечення і диз'юнкції.

21. $((X \leftrightarrow Y) \rightarrow (X \vee Y)) \wedge \bar{X}$	26. $((X \leftrightarrow Y) \rightarrow (X \rightarrow \bar{Y})) \wedge Y$
22. $((X \rightarrow Y) \wedge (Y \rightarrow \bar{X})) \rightarrow Y$	27. $((\bar{X} \leftrightarrow \bar{Y}) \rightarrow (X \rightarrow \bar{Y})) \wedge X$;
23. $(X \rightarrow \bar{Y}) \wedge (\bar{X} \rightarrow (Y \wedge \bar{X}))$	28. $(Y \rightarrow X) \wedge (\bar{X} \rightarrow (Y \rightarrow X))$;
24. $\bar{X} \wedge ((\bar{Y} \rightarrow X) \wedge (X \rightarrow Y))$	29. $\overline{((\bar{X} \wedge \bar{Y}) \rightarrow Y)} \wedge (X \rightarrow Y)$;
25. $(Y \leftrightarrow X) \wedge (X \rightarrow (X \wedge Y))$	30. $\overline{(X \rightarrow \bar{Y})} \wedge ((\bar{X} \rightarrow Y) \rightarrow \bar{X})$.

4. Звести формулу до ДНФ.

1. $((X \leftrightarrow \bar{Y}) \vee Z) \wedge Y$;	16. $((\bar{X} \leftrightarrow Y) \vee Z) \wedge \bar{Y}$;
2. $((X \rightarrow Y) \rightarrow Z) \rightarrow \bar{X}$;	17. $\overline{((\bar{X} \wedge Y) \rightarrow Y)} \rightarrow (X \wedge \bar{Z})$
3. $(X \leftrightarrow Z) \rightarrow (X \wedge \bar{Y})$;	18. $(X \wedge Z) \vee (\bar{Y} \leftrightarrow Z)$;
4. $(\bar{X} \wedge Z) \vee (Y \rightarrow Z)$;	19. $(X \leftrightarrow Y) \wedge (\bar{X} \vee Z)$;
5. $\overline{(X \wedge Y)} \vee \overline{(Z \rightarrow Y)}$;	20. $(Z \wedge Y) \vee ((Z \rightarrow \bar{Y}) \wedge \bar{X})$;
6. $X \rightarrow (Y \leftrightarrow Z)$;	21. $((Z \rightarrow Y) \vee \bar{X}) \rightarrow \bar{X}$;
7. $\overline{(X \vee (Y \leftrightarrow \bar{Z}))}$;	22. $(\bar{Y} \wedge X) \vee (Z \leftrightarrow Y)$;
8. $(X \leftrightarrow Y) \vee (\bar{Y} \wedge Z)$;	23. $\bar{X} \wedge \overline{(Y \leftrightarrow Z)}$;
9. $(X \vee (Y \rightarrow Z)) \rightarrow X$;	24. $Y \rightarrow (\bar{X} \leftrightarrow Z)$;
10. $(X \wedge Y) \vee ((X \rightarrow \bar{Y}) \wedge \bar{Z})$;	25. $\overline{(X \wedge \bar{Y})} \vee \overline{(Z \rightarrow Y)}$;
11. $(X \leftrightarrow Y) \wedge (\bar{Y} \vee Z)$;	26. $(\bar{Y} \wedge \bar{Z}) \vee (X \rightarrow \bar{Z})$;
12. $(X \wedge Y) \vee (Y \leftrightarrow Z)$;	27. $(Y \leftrightarrow X) \rightarrow (Y \wedge \bar{Z})$;
13. $\overline{((\bar{X} \wedge Y) \rightarrow Y)} \rightarrow \bar{X} \wedge Z$;	28. $(X \leftrightarrow Y) \rightarrow (\bar{X} \vee Z)$;
14. $((X \leftrightarrow \bar{Y}) \vee Z) \wedge Y$;	29. $((\bar{Z} \leftrightarrow Y) \vee \bar{X}) \wedge \bar{Y}$;
15. $(X \leftrightarrow Y) \rightarrow (\bar{X} \vee Z)$;	30. $((\bar{X} \rightarrow Z) \rightarrow Y) \rightarrow X$.

5. Звести формулу до КНФ.

1. $((\bar{X} \leftrightarrow Y) \vee Z) \wedge \bar{Y}$;	3. $\overline{((\bar{X} \wedge Y) \rightarrow Y)} \rightarrow (\bar{X} \wedge Z)$;
2. $\overline{((\bar{X} \wedge Y) \rightarrow Y)} \rightarrow (X \wedge \bar{Z})$;	4. $(X \wedge Z) \vee (\bar{Y} \leftrightarrow Z)$;
5. $(X \leftrightarrow Y) \wedge (\bar{X} \vee Z)$;	18. $((X \rightarrow Y) \rightarrow Z) \rightarrow \bar{X}$;
6. $(Z \wedge Y) \vee ((Z \rightarrow \bar{Y}) \wedge \bar{X})$;	19. $(X \leftrightarrow Z) \rightarrow (X \wedge \bar{Y})$;
7. $((Z \rightarrow Y) \vee \bar{X}) \rightarrow \bar{X}$;	20. $(\bar{X} \wedge Z) \vee (Y \rightarrow Z)$;
8. $(\bar{Y} \wedge X) \vee (Z \leftrightarrow Y)$;	21. $\overline{(X \wedge Y)} \vee \overline{(Z \rightarrow Y)}$;
9. $\bar{X} \wedge \overline{(Y \leftrightarrow Z)}$;	22. $X \rightarrow (Y \leftrightarrow Z)$;
10. $Y \rightarrow (\bar{X} \leftrightarrow Z)$;	23. $\overline{X \vee (Y \leftrightarrow \bar{Z})}$;
11. $\overline{(X \wedge \bar{Y})} \vee \overline{(Z \rightarrow Y)}$;	24. $(X \leftrightarrow Y) \vee (\bar{Y} \wedge Z)$;

12. $(\bar{Y} \wedge \bar{Z}) \vee (X \rightarrow \bar{Z})$;	25. $(X \vee (Y \rightarrow Z)) \rightarrow X$;
13. $(Y \leftrightarrow X) \rightarrow (Y \wedge \bar{Z})$;	26. $(X \wedge Y) \vee ((X \rightarrow \bar{Y}) \wedge \bar{Z})$;
14. $(X \leftrightarrow Y) \rightarrow (\bar{X} \vee Z)$;	27. $(X \leftrightarrow Y) \wedge (\bar{Y} \vee Z)$;
15. $((\bar{Z} \leftrightarrow Y) \vee \bar{X}) \wedge \bar{Y}$;	28. $(X \wedge Y) \vee (Y \leftrightarrow Z)$;
16. $((\bar{X} \rightarrow Z) \rightarrow Y) \rightarrow X$;	29. $((X \leftrightarrow \bar{Y}) \vee Z) \wedge Y$;
17. $((X \leftrightarrow \bar{Y}) \vee Z) \wedge Y$;	30. $(X \leftrightarrow Y) \rightarrow (\bar{X} \vee Z)$.

6. Знайти ДДНФ і ДКНФ двома способами (кожну з них):

1 спосіб: за допомогою рівносильних перетворень;

2 спосіб: за допомогою таблиці істинності.

1. $((X \rightarrow Y) \rightarrow Z) \rightarrow \bar{X}$;	14. $(X \leftrightarrow Y) \rightarrow (\bar{X} \vee Z)$;
2. $(X \leftrightarrow Z) \rightarrow (X \wedge \bar{Y})$;	15. $((\bar{X} \leftrightarrow Y) \vee Z) \wedge \bar{Y}$;
3. $(\bar{X} \wedge Z) \vee (Y \rightarrow Z)$;	16. $\overline{((\bar{X} \wedge Y) \rightarrow Y)} \rightarrow (X \wedge \bar{Z})$
4. $\overline{(X \wedge Y) \vee (Z \rightarrow Y)}$;	17. $(X \wedge Z) \vee (\bar{Y} \leftrightarrow Z)$;
5. $X \rightarrow (Y \leftrightarrow Z)$;	18. $(X \leftrightarrow Y) \wedge (\bar{X} \vee Z)$;
6. $\overline{X \vee (Y \leftrightarrow \bar{Z})}$;	19. $(Z \wedge Y) \vee ((Z \rightarrow \bar{Y}) \wedge \bar{X})$;
7. $(X \leftrightarrow Y) \vee (\bar{Y} \wedge Z)$;	20. $((Z \rightarrow Y) \vee \bar{X}) \rightarrow \bar{X}$;
8. $(X \vee (Y \rightarrow Z)) \rightarrow X$;	21. $(\bar{Y} \wedge X) \vee (Z \leftrightarrow Y)$;
9. $(X \wedge Y) \vee ((X \rightarrow \bar{Y}) \wedge \bar{Z})$;	22. $\bar{X} \wedge (\bar{Y} \leftrightarrow Z)$;
10. $(X \leftrightarrow Y) \wedge (\bar{Y} \vee Z)$;	23. $Y \rightarrow (\bar{X} \leftrightarrow Z)$;
11. $(X \wedge Y) \vee (Y \leftrightarrow Z)$;	24. $\overline{(X \wedge \bar{Y}) \vee (Z \rightarrow Y)}$;
12. $\overline{((X \wedge Y) \rightarrow Y)} \rightarrow (\bar{X} \wedge Z)$;	25. $(\bar{Y} \wedge \bar{Z}) \vee (X \rightarrow \bar{Z})$;
13. $((X \leftrightarrow \bar{Y}) \vee Z) \wedge Y$;	26. $(Y \leftrightarrow X) \rightarrow (Y \wedge \bar{Z})$;
27. $(X \leftrightarrow Y) \rightarrow (\bar{X} \vee Z)$;	29. $((\bar{X} \rightarrow Z) \rightarrow Y) \rightarrow X$;
28. $((\bar{Z} \leftrightarrow Y) \vee \bar{X}) \wedge \bar{Y}$;	30. $((X \leftrightarrow \bar{Y}) \vee Z) \wedge Y$.

7. Визначити, чи має місце логічне слідування 4-ма способами:

1 спосіб: за означенням логічного слідування;

2 спосіб: за критерієм логічного слідування;

3 спосіб: методом від супротивного;

4 спосіб: методом резолюцій.

1. $(Z \rightarrow T, T \rightarrow \bar{Y}, X \rightarrow (Y \vee Z)) \models X \rightarrow Y;$
2. $(Z \rightarrow X, \bar{X} \rightarrow \bar{Y}, \bar{X} \wedge T) \models \bar{Z} \wedge \bar{Y};$
3. $(T \rightarrow \bar{Z}, Z \rightarrow \bar{Y}, X \rightarrow (Y \vee T)) \models Z \rightarrow X;$
4. $(Y \rightarrow X, Z \rightarrow \bar{T}, T \vee \bar{X}) \models Y \rightarrow \bar{Z};$
5. $(X \vee Y \vee \bar{Z}, X \rightarrow (V \vee W), Y \rightarrow T, \bar{Z}) \models V \vee W \vee T;$
6. $(X \rightarrow Y, Z \rightarrow \bar{T}, T \vee \bar{Y}) \models X \rightarrow \bar{Z};$
7. $(Z \rightarrow X, Y \wedge T, \bar{Z} \rightarrow \bar{T}) \models \bar{X} \wedge T;$
8. $(X \rightarrow V, Z \rightarrow T, X \rightarrow Z, \overline{(V \wedge T)}) \models \bar{X};$
9. $(\bar{X} \vee \bar{Y} \vee \bar{Z}, X \rightarrow V, Y \rightarrow T, Z \rightarrow X) \models V \vee T;$
10. $(X \rightarrow Z, Y \leftrightarrow \bar{T}, Z \rightarrow T) \models \bar{X} \vee \bar{Y};$
11. $(\bar{X} \rightarrow Z, \bar{Z} \rightarrow \bar{Y}, Z \wedge T) \models \bar{X} \rightarrow \bar{Y};$
12. $(\bar{X} \vee Y \vee Z, \bar{X} \rightarrow V, Y \rightarrow T, \bar{Z}) \models V \vee T;$
13. $(\bar{X} \rightarrow \bar{Z}, Y \leftrightarrow \bar{T}, \bar{Z} \rightarrow \bar{T}) \models X \vee Y;$
14. $(\bar{X} \rightarrow \bar{Z}, Y \leftrightarrow \bar{T}, \bar{Z} \rightarrow T) \models X \rightarrow Y;$
15. $(X \vee Y \vee Z, \bar{X} \rightarrow V, Y \rightarrow T, \bar{Z}) \models V \vee T;$
16. $(X \rightarrow Z, \bar{Z} \rightarrow \bar{Y}, \bar{Z} \wedge T) \models \bar{X} \wedge \bar{Y};$
17. $(X \rightarrow Z, Y \leftrightarrow T, Z \rightarrow T) \models \bar{X} \vee \bar{Y};$
18. $(X \vee Y \vee \bar{Z}, X \rightarrow V, Y \rightarrow T, Z) \models V \vee T;$
19. $(X \rightarrow Y, Z \rightarrow \bar{T}, X \rightarrow Z, Y \wedge T) \models \bar{Z};$
20. $(\bar{X} \vee \bar{Y} \vee \bar{Z}, Y \wedge T, \bar{Z} \rightarrow \bar{T}) \models \bar{X} \wedge T;$
21. $(X \rightarrow Y, Z \rightarrow \bar{T}, T \vee \bar{Y}) \models X \vee \bar{Z};$
22. $(X \vee Y \vee \bar{Z}, X \rightarrow (V \vee W), Y \rightarrow T, Z) \models V \vee W \vee T;$
23. $(Y \rightarrow X, Z \rightarrow \bar{T}, T \wedge \bar{X}) \models Y \rightarrow X;$
24. $(T \rightarrow Z, Z \rightarrow Y, X \rightarrow (Y \vee T)) \models X \rightarrow Y;$
25. $(Z \rightarrow X, \bar{X} \rightarrow \bar{Y}, \bar{X} \wedge T) \models X \vee \bar{T};$
26. $(Z \rightarrow T, T \rightarrow Y, X \rightarrow (Y \vee Z)) \models X \rightarrow Y;$
27. $(X \rightarrow \bar{Z}, Y \leftrightarrow T, \bar{Z} \rightarrow (\bar{T} \wedge X)) \models X \rightarrow Y;$
28. $(X \vee \bar{Y} \vee \bar{Z}, Y \vee T, \bar{Z} \rightarrow T, \bar{X}) \models \bar{X} \wedge T;$
29. $(Z \rightarrow X, \bar{Z} \leftrightarrow \bar{Y}, T \rightarrow \bar{Y}) \models X \rightarrow \bar{T};$
30. $(Y \rightarrow X, T \rightarrow Z, Y \vee T) \models \bar{X} \rightarrow Z.$

Завдання 8

Для предиката $P(x,y)$ і предиката $Q(x,y)$, заданих на множині $R \times R$ рівнянням (нерівністю), виконати наступне:

- для заданих a, b, c, d знайти $P(a,b)$ і $Q(c,d)$;
- знайти області істинності E_P і E_Q предикатів;
- вказати графічно множини, на яких предикат $P(x,y)$ є виконуваним, є спростовним, є тотожно істинним, є тотожно хибним;
- вказати графічно множини, на яких предикати $P(x,y)$ і $Q(x,y)$ рівносильні;
- вказати графічно області істинності предикатів $S(x,y)$ і $T(x,y)$, утворених із $P(x,y)$ і $Q(x,y)$ за допомогою логічних операцій.

1. $P(x,y): y-2x^2-1 \geq 0$, $Q(x,y): x^2+y^2-4 < 0$

a) $P(1,1)=?$, $P(0,2)=?$, $Q(2,2)=?$, $Q(1,0)=?$.

e) $S(x,y) = P(x,y) \wedge Q(x,y)$,

$T(x,y) = P(x,y) \rightarrow Q(x,y)$;

2. $P(x,y): xy+2=0$, $Q(x,y): 2x-y \leq 0$,

a) $P(\sqrt{2}, -\sqrt{2})=?$, $P(1,3)=?$, $Q(1,3)=?$, $Q(-1,-3)=?$,

e) $S(x,y) = P(x,y) \vee Q(x,y)$,

$T(x,y) = P(x,y) \leftrightarrow Q(x,y)$;

3. $P(x,y): y^2-x^2 \geq 0$, $Q(x,y): y+x^2-1=0$,

a) $P(2,3)=?$, $P(-2,-1)=?$, $Q(3,2)=?$, $Q(2,0)=?$,

e) $\neg S(x,y) = P(x,y) \wedge Q(x,y)$,

$T(x,y) = Q(x,y) \rightarrow P(x,y)$;

4. $P(x,y): y-2 \geq 0$, $Q(x,y): xy-1 < 0$,

a) $P(2,3)=?$, $P(-2,1)=?$, $Q(1,-3)=?$, $Q(-2,-2)=?$,

e) $S(x,y) = P(x,y) \vee Q(x,y)$,

$T(x,y) = \neg P(x,y) \leftrightarrow Q(x,y)$;

5. $P(x,y): x^2-y^2 \geq 0$, $Q(x,y): x^2+y^2-5 \leq 0$,

a) $P(2,3)=?$, $P(-2,-1)=?$, $Q(-1,2)=?$, $Q(2,-3)=?$,

$$e) S(x, y) = P(x, y) \wedge Q(x, y),$$

$$T(x, y) = Q(x, y) \rightarrow P(x, y);$$

$$6. P(x, y): x - y^2 - 1 \geq 0, \quad Q(x, y): x - 3 \leq 0,$$

$$a) P(-1, 4) = ?, P(5, 2) = ?, Q(-2, 3) = ?, Q(4, 1) = ?,$$

$$e) S(x, y) = P(x, y) \vee \overline{Q}(x, y),$$

$$T(x, y) = P(x, y) \leftrightarrow Q(x, y);$$

$$7. P(x, y): x^2 + y^2 - 4 \geq 0, \quad Q(x, y): 4x^2 - y^2 < 0,$$

$$a) P(1, -1) = ?, P(3, 4) = ?, Q(2, 4) = ?, Q(4, -1) = ?,$$

$$e) S(x, y) = P(x, y) \wedge Q(x, y),$$

$$T(x, y) = Q(x, y) \rightarrow P(x, y);$$

$$8. P(x, y): x - y^2 \leq 0, \quad Q(x, y): x^2 - 4 > 0,$$

$$a) P(-4, 2) = ?, P(3, -1) = ?, Q(-\sqrt{3}, 4) = ?, Q(4, -3) = ?,$$

$$e) S(x, y) = P(x, y) \vee \overline{Q}(x, y),$$

$$T(x, y) = P(x, y) \leftrightarrow Q(x, y);$$

$$9. P(x, y): y - 2x + 1 < 0, \quad Q(x, y): y - x^2 \geq 0,$$

$$a) P(-2, 2) = ?, P(3, 8) = ?, Q(1, -4) = ?, Q(2, 3) = ?,$$

$$e) S(x, y) = P(x, y) \wedge Q(x, y),$$

$$T(x, y) = P(x, y) \rightarrow Q(x, y);$$

$$10. P(x, y): y^2 - 2 \leq 0, \quad Q(x, y): xy - 1 > 0,$$

$$a) P(3, 1) = ?, P(-4, 3) = ?, Q(-3, 0) = ?, Q(3, 2) = ?,$$

$$e) S(x, y) = P(x, y) \vee \overline{Q}(x, y),$$

$$T(x, y) = Q(x, y) \rightarrow P(x, y).$$

$$11. P(x, y): y - 3x^2 - 1 \geq 0, \quad Q(x, y): x^2 + y^2 - 9 < 0$$

$$a) P(1, 1) = ?, P(0, 2) = ?, Q(2, 2) = ?, Q(1, 0) = ?.$$

$$e) S(x, y) = P(x, y) \wedge Q(x, y),$$

$$T(x, y) = P(x, y) \rightarrow Q(x, y);$$

$$12. P(x, y): xy+3=0, \quad Q(x, y): 3x-2y \leq 0,$$

$$a) P(\sqrt{2}, -\sqrt{2})=?, P(1, 3)=?, Q(1, 3)=?, Q(-1, -3)=?,$$

$$e) S(x, y) = P(x, y) \vee Q(x, y),$$

$$T(x, y) = P(x, y) \leftrightarrow Q(x, y);$$

$$13. P(x, y): y^2+x^2 \geq 0, \quad Q(x, y): y+x^2-2=0,$$

$$a) P(2, 3)=?, P(-2, -1)=?, Q(3, 2)=?, Q(2, 0)=?,$$

$$e) \neg S(x, y) = P(x, y) \wedge Q(x, y),$$

$$T(x, y) = Q(x, y) \rightarrow P(x, y);$$

$$14. P(x, y): y-4 \geq 0, \quad Q(x, y): xy-2 < 0,$$

$$a) P(2, 3)=?, P(-2, 1)=?, \quad Q(1, -3)=?, Q(-2, -2)=?,$$

$$e) S(x, y) = P(x, y) \vee Q(x, y),$$

$$T(x, y) = \neg P(x, y) \leftrightarrow Q(x, y);$$

$$15. P(x, y): x^2-y^2 \geq 0, \quad Q(x, y): x^2+y^2-7 \leq 0,$$

$$a) P(2, 3)=?, P(-2, -1)=?, \quad Q(-1, 2)=?, Q(2, -3)=?,$$

$$e) S(x, y) = P(x, y) \wedge Q(x, y),$$

$$T(x, y) = Q(x, y) \rightarrow P(x, y);$$

$$16. P(x, y): 2x-y^2-1 \geq 0, \quad Q(x, y): x-2 \leq 0,$$

$$a) P(-1, 4)=?, P(5, 2)=?, \quad Q(-2, 3)=?, Q(4, 1)=?,$$

$$e) S(x, y) = P(x, y) \vee \neg Q(x, y),$$

$$T(x, y) = P(x, y) \leftrightarrow Q(x, y);$$

$$17. P(x, y): x^2+y^2-9 \geq 0, \quad Q(x, y): 9x^2-y^2 < 0,$$

$$a) P(1, -1)=?, P(3, 4)=?, \quad Q(2, 4)=?, Q(4, -1)=?,$$

$$e) S(x, y) = P(x, y) \wedge Q(x, y),$$

$$T(x, y) = Q(x, y) \rightarrow P(x, y);$$

$$18. P(x, y): x - y^2 \leq 0, \quad Q(x, y): x^2 - 9 > 0,$$

$$a) P(-4, 2) = ?, P(3, -1) = ?, Q(-\sqrt{3}, 4) = ?, Q(4, -3) = ?,$$

$$e) S(x, y) = P(x, y) \vee \bar{Q}(x, y),$$

$$T(x, y) = P(x, y) \leftrightarrow Q(x, y);$$

$$19. P(x, y): y - 2x + 2 < 0, \quad Q(x, y): y - x^2 \geq 0,$$

$$a) P(-2, 2) = ?, P(3, 8) = ?, Q(1, -4) = ?, Q(2, 3) = ?,$$

$$e) S(x, y) = P(x, y) \wedge Q(x, y),$$

$$T(x, y) = P(x, y) \rightarrow Q(x, y);$$

$$20. P(x, y): y^2 - 4 \leq 0, \quad Q(x, y): xy - 1 > 0,$$

$$a) P(3, 1) = ?, P(-4, 3) = ?, Q(-3, 0) = ?, Q(3, 2) = ?,$$

$$e) S(x, y) = P(x, y) \vee \bar{Q}(x, y),$$

$$T(x, y) = Q(x, y) \rightarrow P(x, y).$$

$$21. P(x, y): 2y - 2x^2 - 1 \geq 0, \quad Q(x, y): x^2 + y^2 - 3 < 0$$

$$a) P(1, 1) = ?, P(0, 2) = ?, Q(2, 2) = ?, Q(1, 0) = ?.$$

$$e) S(x, y) = P(x, y) \wedge Q(x, y),$$

$$T(x, y) = P(x, y) \rightarrow Q(x, y);$$

$$22. P(x, y): xy + 1 = 0, \quad Q(x, y): 2x - 3y \leq 0,$$

$$a) P(\sqrt{2}, -\sqrt{2}) = ?, P(1, 3) = ?, Q(1, 3) = ?, Q(-1, -3) = ?,$$

$$e) S(x, y) = P(x, y) \vee Q(x, y),$$

$$T(x, y) = P(x, y) \leftrightarrow Q(x, y);$$

$$23. P(x, y): y^2 - 4x^2 \geq 0, \quad Q(x, y): y + 4x^2 - 1 = 0,$$

$$a) P(2, 3) = ?, P(-2, -1) = ?, Q(3, 2) = ?, Q(2, 0) = ?,$$

$$e) \neg S(x, y) = P(x, y) \wedge Q(x, y),$$

$$T(x, y) = Q(x, y) \rightarrow P(x, y);$$

$$24. P(x, y): x-2 \geq 0, Q(x, y): xy-1 < 0,$$

$$a) P(2, 3) = ?, P(-2, 1) = ?, Q(1, -3) = ?, Q(-2, -2) = ?,$$

$$e) S(x, y) = P(x, y) \vee Q(x, y),$$

$$T(x, y) = \neg P(x, y) \leftrightarrow Q(x, y);$$

Завдання 9

Для одномісних предикатів $P(x)$ і $Q(x)$, заданих на множині R дійсних чисел рівнянням (нерівністю), виконайте наступне:

- напишіть словами висловлення, отримані в результаті операції квантифікації, знайдіть їхні значення істинності;
- напишіть словами висловлення, отримані в результаті операцій квантифікації і « $\wedge$ » або « $\vee$ », знайдіть їхні значення істинності;
- напишіть словами висловлення, отримані в результаті операцій квантифікації та заперечення, знайдіть їхні значення істинності;
- напишіть словами висловлення, знайдіть його значення істинності.

$$1. P(x): 2x^2 + 3x + 1 \geq 0, Q(x): x^2 - 1 < 0,$$

- $\exists x P(x), \forall x Q(x)$
- $\exists x (P(x) \wedge Q(x)), \exists x P(x) \wedge \exists x Q(x)$
- $\overline{\exists x Q(x)}, \forall x \overline{Q(x)}$
- $\forall x (Q(x) \rightarrow \overline{P(x)})$

$$2. P(x): \sqrt{3x-1} \leq 2, Q(x): x^2 + x + 1 < 0,$$

- $\forall x P(x), \exists x Q(x)$
- $\forall x (P(x) \vee Q(x)), \forall x P(x) \vee \forall x Q(x)$
- $\overline{\forall x P(x)}, \exists x \overline{P(x)}$
- $\forall x (P(x) \rightarrow Q(x))$

$$3. P(x): \sqrt{x-3} > 2, Q(x): x^2 + 5x + 6 \geq 0,$$

- $\exists x P(x), \forall x Q(x)$
- $\forall x (P(x) \wedge Q(x)), \forall x P(x) \wedge \forall x Q(x)$
- $\overline{\exists x Q(x)}, \forall x \overline{Q(x)}$
- $\forall x (P(x) \rightarrow \overline{Q(x)})$

$$4. P(x): x^2 + x + 1 > 0, Q(x): \sqrt{2x-5} \leq 1,$$

- a) $\forall xP(x), \exists xQ(x)$
- b) $\exists x(P(x) \vee Q(x)), \exists xP(x) \vee \exists xQ(x)$
- c) $\overline{\forall xP(x)}, \overline{\exists xP(x)}$
- d) $\forall x(P(x) \rightarrow Q(x))$

5. $P(x): 3x+2 > 2x+1, Q(x): x^2-x-6 < 0,$

- a) $\forall xP(x), \exists xQ(x)$
- b) $\forall x(P(x) \wedge Q(x)), \forall xP(x) \wedge \forall xQ(x),$
- c) $\overline{\forall xP(x)}, \overline{\exists xP(x)}$
- d) $\forall x(P(x) \rightarrow \overline{Q(x)})$

6. $P(x): 2x^2+5x+3 < 0, Q(x): /3x-2 / \geq 4,$

- a) $\exists xP(x), \forall xQ(x)$
- b) $\exists x(P(x) \wedge Q(x)) \exists xP(x) \wedge \exists xQ(x)$
- c) $\overline{\forall xP(x)}, \overline{\exists xP(x)}$
- d) $\forall x(P(x) \rightarrow \overline{Q(x)})$

7. $P(x): 3x-1 > 7, Q(x): x^2-6x+8 \geq 0,$

- a) $\exists xP(x), \forall xQ(x)$
- b) $\forall x(P(x) \vee Q(x)) \forall xP(x) \vee \forall xQ(x)$
- c) $\overline{\exists xQ(x)}, \overline{\forall xQ(x)}$
- d) $\forall x(P(x) \rightarrow Q(x))$

8. $P(x): /x-2 / \geq 3, Q(x): x^2+2x+3 \leq 0,$

- a) $\forall xP(x), \exists xQ(x)$
- b) $\exists x(P(x) \wedge Q(x)) \exists xP(x) \wedge \exists xQ(x)$
- c) $\overline{\exists xQ(x)}, \overline{\forall xP(x)}$
- d) $\forall x(P(x) \rightarrow \overline{Q(x)})$

9. $P(x): /2x-3 / \geq 0, Q(x): x^2+2x+1 = 0,$

- a) $\forall xP(x), \exists xQ(x)$
- b) $\forall x(P(x) \vee Q(x)) \forall xP(x) \vee \forall xQ(x)$
- c) $\overline{\forall xQ(x)}, \overline{\exists xQ(x)}$
- d) $\forall x(P(x) \rightarrow Q(x))$

10. $P(x): 3x+4 > 7, Q(x): x^2-5x+6 \geq 0,$

- a) $\exists xP(x), \forall xQ(x)$
- b) $\exists x(P(x) \wedge Q(x)) \exists xP(x) \wedge \exists xQ(x)$
- c) $\overline{\exists xP(x)}, \overline{\forall xP(x)}$
- d) $\forall x(P(x) \rightarrow \overline{Q(x)})$

11. $P(x): x^2+5x+6 \geq 0, Q(x): x^2-2 < 0,$

- e) $\exists xP(x), \forall xQ(x)$
- f) $\exists x(P(x) \wedge Q(x)), \exists xP(x) \wedge \exists xQ(x)$
- g) $\overline{\exists xQ(x)}, \forall xQ(x)$
- h) $\forall x(Q(x) \rightarrow \overline{P(x)})$

12. $P(x): /3x-2 / \leq 3, Q(x): x^2+x+1 < 0,$

- a) $\forall xP(x), \exists xQ(x)$
- i) $\forall x(P(x) \vee Q(x)), \forall xP(x) \vee \forall xQ(x)$
- j) $\overline{\forall xP(x)}, \exists xP(x)$
- k) $\forall x(P(x) \rightarrow Q(x))$

13. $P(x): /4x-3 / > 2, Q(x): x^2+5x-6 \geq 0,$

- d) $\exists xP(x), \forall xQ(x)$
- e) $\forall x(P(x) \wedge Q(x)), \forall xP(x) \wedge \forall xQ(x)$
- f) $\overline{\exists xQ(x)}, \forall xQ(x)$
- d) $\forall x(P(x) \rightarrow \overline{Q(x)})$

14. $P(x): x^2+x+2 > 0, Q(x): /2x-2 / \leq 1,$

- a) $\forall xP(x), \exists xQ(x)$
- b) $\exists x(P(x) \vee Q(x)), \exists xP(x) \vee \exists xQ(x)$
- c) $\overline{\forall xP(x)}, \exists xP(x)$
- d) $\forall x(P(x) \rightarrow Q(x))$

15. $P(x): 3x+3 > 2x+2, Q(x): x^2-6x-5 < 0,$

- e) $\forall xP(x), \exists xQ(x)$
- f) $\forall x(P(x) \wedge Q(x)), \forall xP(x) \wedge \forall xQ(x),$
- g) $\overline{\forall xP(x)}, \exists xP(x)$
- h) $\forall x(P(x) \rightarrow \overline{Q(x)})$

16. $P(x): 2x^2+5x+1 < 0, Q(x): /3x-2 / \geq 2,$

- e) $\exists xP(x), \forall xQ(x)$
- f) $\exists x(P(x) \wedge Q(x)) \exists xP(x) \wedge \exists xQ(x)$
- g) $\overline{\forall xP(x)}, \exists xP(x)$
- h) $\forall x(P(x) \rightarrow \overline{Q(x)})$

17. $P(x): 4x-1 > 5, Q(x): x^2-6x+8 \geq 0,$

- d) $\exists xP(x), \forall xQ(x)$
- e) $\forall x(P(x) \vee Q(x)) \forall xP(x) \vee \forall xQ(x)$
- f) $\overline{\exists xQ(x)}, \forall xQ(x)$
- d) $\forall x(P(x) \rightarrow Q(x))$

18. $P(x): /4x-2 / \geq 2, Q(x): x^2+3x+3 \leq 0,$

- c) $\forall xP(x), \exists xQ(x)$
- d) $\exists x(P(x) \wedge Q(x)) \exists xP(x) \wedge \exists xQ(x)$
- c) $\overline{\exists xQ(x)}, \forall x\overline{P(x)}$
- d) $\forall x(P(x) \rightarrow \overline{Q(x)})$

19. $P(x): /x-3 / \geq 0, Q(x): x^2+2x+1=0,$

- d) $\forall xP(x), \exists xQ(x)$
- e) $\forall x(P(x) \vee Q(x)) \forall xP(x) \vee \forall xQ(x)$
- f) $\overline{\forall xQ(x)}, \exists x\overline{Q(x)}$
- d) $\forall x(P(x) \rightarrow Q(x))$

20. $P(x): 3x+2 > 7, Q(x): x^2-2x+1 \geq 0,$

- e) $\exists xP(x), \forall xQ(x)$
- f) $\exists x(P(x) \wedge Q(x)) \exists xP(x) \wedge \exists xQ(x)$
- g) $\overline{\exists xP(x)}, \forall x\overline{P(x)}$
- h) $\forall x(P(x) \rightarrow \overline{Q(x)})$

Завдання 10

1-10. Довести, що задана формула є загальнозначущою:

- a) за означенням;
- b) методом від супротивного.

1. $(\forall x)(P(x) \wedge Q(x)) \leftrightarrow ((\forall x)P(x) \wedge (\forall x)Q(x));$
2. $(\exists x)(P(x) \vee Q(x)) \leftrightarrow ((\exists x)P(x) \vee (\exists x)Q(x));$
3. $(\forall x)(P(x) \vee Q(y_1, y_2)) \leftrightarrow ((\forall x)P(x) \vee Q(y_1, y_2));$
4. $(\exists x)(P(x) \wedge Q(y_1, y_2)) \leftrightarrow ((\exists x)P(x) \wedge Q(y_1, y_2));$
5. $(\forall x)(P(x) \rightarrow Q(y_1, y_2)) \leftrightarrow ((\exists x)P(x) \rightarrow Q(y_1, y_2));$
6. $(\exists x)(P(x) \rightarrow Q(y_1, y_2)) \leftrightarrow ((\forall x)P(x) \rightarrow Q(y_1, y_2));$
7. $(\forall x)(Q(y_1, y_2) \rightarrow P(x)) \leftrightarrow (Q(y_1, y_2) \rightarrow (\forall x)P(x));$
8. $(\exists x)(Q(y_1, y_2) \rightarrow P(x)) \leftrightarrow (Q(y_1, y_2) \rightarrow (\exists x)P(x));$
9. $\neg(\forall x)P(x, y) \leftrightarrow (\exists x) \neg P(x, y).$
10. $(\exists x)P(x, y) \leftrightarrow (\exists t)P(t, y).$
11. $(\forall x)P(x) \rightarrow \exists x Q(x) \leftrightarrow \exists x(P(x) \rightarrow Q(x)).$
12. $(\exists x)P(x) \rightarrow \forall x Q(x) \rightarrow \forall x(P(x) \rightarrow Q(x)).$

13-24. Довести рівносильність формул α і β алгебри висловлень:

- a) за означенням;
- b) методом від супротивного.
- 13. $\alpha = \exists x(P(x) \vee H(x)), \beta = \exists xP(x) \vee \exists H(x),$
- 14. $\alpha = \forall x(P(x) \wedge H(x)), \beta = \forall xP(x) \wedge \forall xH(x),$
- 15. $\alpha = \overline{\exists xP(x)}, \beta = \forall x\overline{P(x)}.$

16. $\alpha = \overline{\forall xP(x)}$, $\beta = \overline{\exists xP(x)}$.
17. $\alpha = H(y) \wedge (\exists x)P(x)$, $\beta = (\exists x)(H(y) \wedge P(x))$,
18. $\alpha = H(y) \wedge (\forall x)P(x)$, $\beta = (\forall x)(H(y) \wedge P(x))$,
19. $\alpha = H(y) \vee (\exists x)P(x)$, $\beta = (\exists x)(H(y) \vee P(x))$,
20. $\alpha = H(y) \rightarrow (\forall x)P(x)$, $\beta = (\forall x)(H(y) \rightarrow P(x))$,
21. $\alpha = (\exists x)(P(x) \rightarrow H(y))$, $\beta = (\forall x)(P(x) \rightarrow H(y))$,
22. $\alpha = (\forall x)(P(x) \rightarrow H(y))$, $\beta = (\exists x)(P(x) \rightarrow H(y))$,
23. $\alpha = (\forall x)(H(y) \leftrightarrow P(x))$, $\beta = H(y) \leftrightarrow (\forall x)P(x)$,
24. $\alpha = (\exists x)(P(x) \leftrightarrow H(y))$, $\beta = (\exists x)P(x) \leftrightarrow H(y)$,

Завдання 11. Рівносильними перетвореннями звести формулу до ВНФ:

Варіант	Формула
1	$(\forall xP(x) \rightarrow \exists yQ(x,y)) \vee \neg (\exists xR(x,y)) \wedge \forall yS(y,z)$
2	$\forall x(\neg A(x) \rightarrow \exists x(\neg C(x))) \rightarrow \forall x((C(x) \rightarrow A(x)))$
3	$\forall x(A(x) \rightarrow \exists x(B(x))) \rightarrow \exists y(\neg A(x) \vee \neg C(y) \vee C(y) \wedge B(x))$
4	$\exists x(\forall yP(x,y) \rightarrow R(x)) \wedge \neg (\exists yQ(x,y) \vee \forall xS(x,z))$
5	$\forall x(A(x) \rightarrow B(y)) \wedge \forall y(A(x) \rightarrow (B(y) \rightarrow C(z))) \rightarrow \exists z(A(x) \rightarrow C(z))$
6	$\neg (\exists yQ(x,y) \vee \forall xR(x)) \vee (\exists xP(x,y) \rightarrow \forall yS(y,z))$
7	$\forall x(A(x) \rightarrow B(z)) \wedge \forall y(C(y) \rightarrow A(x)) \rightarrow \exists z(C(y) \rightarrow B(z))$
8	$\forall x(A(x) \rightarrow B(y)) \rightarrow \forall y((C(y) \vee A(x)) \rightarrow (C(y) \vee \exists y(B(y))))$
9	$\forall x(A(x) \rightarrow B(y)) \wedge \forall y(A(x) \rightarrow (B(y) \rightarrow C(z))) \rightarrow (A(x) \rightarrow \exists z(C(z)))$
10	$(\forall yP(x,y) \wedge \exists xQ(x,z)) \rightarrow \neg (\exists yR(x,y) \vee \forall xS(x))$
11	$\forall x(A(x) \rightarrow \exists z(B(y) \rightarrow C(z))) \rightarrow \forall y(B(y) \rightarrow (A(x) \rightarrow C(z)))$
12	$(\exists xS(x,z) \vee \forall yQ(x,y)) \rightarrow \neg (\forall xP(x,z) \vee \exists yR(y,z));$
13	$(\exists x(\neg A(x)) \rightarrow \forall x(\neg B(x))) \rightarrow (\neg B(x) \vee A(x))$
14	$(\neg (\exists yQ(x,y)) \wedge \forall xP(x,z)) \wedge (\exists xR(x) \rightarrow \forall yS(x,y));$
15	$\forall x(\neg A(x) \rightarrow \exists y(B(y))) \rightarrow (\neg B(y) \rightarrow A(x))$
16	$(\forall x(B(x)) \rightarrow \exists x(A(x))) \wedge \exists y((A(x) \rightarrow C(y)) \rightarrow (\neg C(y) \wedge B(x)))$
17	$\forall x(\neg A(x) \rightarrow \exists y(B(y))) \rightarrow (B(y) \vee A(x))$
18	$\forall x(\neg A(x) \rightarrow \exists y(\neg B(y))) \rightarrow (B(y) \rightarrow A(x))$
19	$(\exists yQ(y) \rightarrow \forall xP(x,y)) \rightarrow \neg (\exists xS(x,z) \wedge \forall yR(x,y));$
20	$(\forall x(A(x) \rightarrow B(x)) \wedge \forall z(C(z) \rightarrow A(x))) \rightarrow \exists y(C(z) \rightarrow B(y))$

21	$(\forall x(B(x) \rightarrow \forall y(A(y))) \wedge (\forall y(B(y) \rightarrow (A(x) \rightarrow C(z)))) \rightarrow \exists z(C(z))$
22	$\forall x(B(x)) \rightarrow \exists y(A(y) \rightarrow B(x))$
23	$\forall x(A(x) \rightarrow B(x)) \rightarrow (\forall y(C(y) \rightarrow A(x)) \rightarrow \exists z(C(z) \rightarrow B(x)))$
24	$\forall x(B(x) \rightarrow A(y)) \wedge (B(x) \rightarrow \forall y(A(y) \rightarrow C(z))) \rightarrow \exists z(C(z))$

Завдання 12.

1. Задана машина Тьюрінга із зовнішнім алфавітом $A = \{a_0, 1\}$, алфавітом $\{q_0, q_1, q_2, q_3\}$ та наступною функціональною схемою:

Q	q_1	q_2	q_3
a_0	$q_2 a_0 R$	$q_2 a_0 R$	$q_0 a_0$
1	$q_1 1 R$	$q_3 1 R$	$q_3 1 R$

Необхідно:

- Встановити, чи зупиниться коли-небудь ця машина, якщо вона починає свою роботу із заданого слова (в початковий момент, в стані q_1 , машина знаходиться в комірці, в якій записана **перша зліва** буква слова, що переробляється).
- У випадку, якщо машина зупиняється, визначити, яке слово отримано нею в результаті, та яка її остання конфігурація.

Задане слово:

- $111a_0a_01$
- $11a_0a_011a_01$.
- 1111111 .
- $1a_0a_011a_01$.
- $1a_0111a_0a_011$.
- $a_011a_0a_011$
- $1a_01a_01a_011$
- $111a_0a_0a_011$
- $a_01a_01a_01a_01$
- a_011a_0111
- $11a_011a_0a_0$
- $1a_011a_0a_011$
- $1111a_0a_0a_0$
- $111a_01a_0a_01$
- $a_01a_01a_0a_011$
- $a_01a_011a_0a_01$

- 17. $a_0 11 a_0 111$
- 18. $1 a_0 1 a_0 1 a_0 1 a_0$
- 19. $a_0 1 a_0 1 a_0 1 a_0 1$
- 20. $11 a_0 a_0 a_0 11 a_0 a_0$
- 21. $a_0 a_0 11 a_0 a_0 11$
- 22. $1 a_0 11 a_0 111$
- 23. $1 a_0 111 a_0 a_0$
- 24. $a_0 1 a_0 11 a_0 a_0 1$
- 25. $a_0 1 a_0 1 a_0 111$